U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **M. H. S. S.** zast. Mgr. Pavlínou Zámečníkovou, advokátkou se sídlem Příkop 834/8, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 7. 2017, č. j. OAM-293/ZA-ZA11-ZA17-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 22. 3. 2018, č. j. 32 Az 10/2017 - 40,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce (dále také „stěžovatel“) se kasační stížností domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti shora uvedenému rozhodnutí žalovaného (dále také „správní orgán“ a „správní rozhodnutí“). Žalovaný jím rozhodl o neudělení mezinárodní ochrany stěžovateli podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce bránil žalobou, v níž namítal porušení jeho práva dle § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a to práva seznámit se podklady pro vydání rozhodnutí, vyjádřit se k nim, případně navrhnout jejich doplnění. Konkrétně právní zástupkyně žalobce byla před vydáním správního rozhodnutí toliko vyzvána k seznámení k podané žádosti ve věci udělení mezinárodní ochrany, nikoliv k seznámení se s podklady samotného rozhodnutí. Navíc nebylo ze strany žalovaného nijak reagováno na její druhou omluvu z tohoto úkonu a žádost o stanovení nového termínu. Správní rozhodnutí samotné je nepřezkoumatelné, neboť žalovaný vycházel z nedostatečně zjištěného stavu věci, protože informace o zemi původu žalobce jsou neúplné a kusé. Při rozhodování o udělení mezinárodní ochrany nezohlednil důvody, pro které žalobce o tuto ochranu žádal, a už vůbec není patrné, proč mezinárodní ochrana nebyla udělena.

[3] Žalobce zemi původu (Palestinu) opustil s rodiči již jako dítě v roce 2002 a při návratu jej nečeká žádné zázemí, protože jeho rodiče a sourozenci pobývají na území České republiky. Do země svého původu se zkusil vrátit v roce 2012 na cca 7 až 8 měsíců, během kterých byl tamním obyvatelstvem i orgány veřejné moci považován za uprchlíka, nebyl společností přijat, střídal různé práce, přespával na různých místech, v důsledku čehož se ocitl na okraji společnosti. Babička žijící v Palestině mu nepomohla, jeho matka pro něj nakonec musela přiletět a uhradit mu letenku do České republiky, na kterou neměl prostředky. Z důvodu svého postavení na okraji společnosti by byl v případě návratu do Palestiny pronásledován ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu stejně jako z důvodu podání žádosti o mezinárodní ochranu v České republice.

[4] Žalovaný opomněl zohlednit silné rodinné vazby žalobce na území České republiky, přičemž nucené odloučení by představovalo nepřiměřený zásah do jeho rodinného a osobního života a celé rodiny, což jsou dle žalobce důvody hodné zvláštního zřetele dle § 14 zákona o azylu, pro které mu měl být udělen humanitární azyl. Žalobce rovněž splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany, a to hned za tří důvodů dle § 14a odst. 2 písm. b), c) a d). Jako příslušník sociálně vyloučené skupiny žijící na okraji společnosti by mu mohla být způsobena vážná újma ve formě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení a trestání, respektive vážné ohrožení života z důvodu svévolného násilí v situaci vnitřního ozbrojeného konfliktu. Jeho vycestování je navíc v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, konkrétně s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, protože by došlo k zásahu do jeho soukromého a rodinného života.

[5] Krajský soud žalobním námitkám nepřisvědčil, žalobu zamítl, přičemž žalobní námitky vypořádal následovně. Předně shledal správní rozhodnutí jako přezkoumatelné, neboť z jeho odůvodnění jasně vyplývají úvahy žalovaného, na základě kterých nebyla žalobci udělena žádná z forem mezinárodní ochrany. Podklady pro vydání rozhodnutí v podobě informací o zemi původu žalobce nebyly nekompletní nebo kusé, naopak byly dostačující pro posouzení žalobcem uváděných důvodů, pro které žádal o mezinárodní ochranu, s jejichž posouzením a vyhodnocením se krajský soud zcela ztotožnil.

[6] Zároveň nedošlo k porušení práva žalobce na seznámení se s podklady správního rozhodnutí dle § 36 odst. 3 správního řádu, neboť druhá omluva právní zástupkyně žalobce z prováděného úkonu seznámení s podklady správního rozhodnutí nebyla nijak doložena, a proto nebylo v rozporu se zákonem, pokud se k této druhé neodůvodněné omluvě žalovaný nijak nevyjádřil a vydal rozhodnutí (viz rozsudek NSS ze dne 24. 7. 2014, č. j. 4 As 128/2014 - 26). Ostatně již první omluva doručená žalovanému v den, kdy měl být úkon proveden, nebyla bezodkladná a žalovaný ji nebyl povinen akceptovat, přesto tak učinil (viz rozsudek NSS ze dne 20. 8. 2015, č. j. 9 As 68/2015 - 27). Skutečnost, že výzvy k seznámení se s podklady rozhodnutí adresované právní zástupkyni žalobce byly úsporného znění (šlo o výzvu k seznámení k podané žádosti ve věci mezinárodní ochrany), nezpůsobila nezákonnost vydaného správního rozhodnutí. Jednak byly žalobci tyto výzvy zaslány v plném znění jako výzvy k seznámení se s podklady správního rozhodnutí, jednak právní zástupkyně žalobce je osobou dlouhodobě se zabývající zastupováním osob v řízeních o udělení mezinárodní ochrany, a proto mohla jednoznačně seznat, co mělo být

účelem těchto jí adresovaných výzev, nadto je jako advokátka se svým klientem v pravidelném kontaktu.

II. Obsah kasační stížnosti

[7] Včas podanou kasační stížností se stěžovatel domáhá zrušení výše uvedeného rozsudku krajského soudu z důvodů, jež lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."). Stěžovatel uvádí shodnou argumentaci jako v podané žalobě. Má za to, že krajský soud nesprávně vyhodnotil důvody, pro které žádal o mezinárodní ochranu, nedostatečně se vypořádal s jeho námitkami a své rozhodnutí založil na nedostatku důvodů.

[8] Stejně jako v podané žalobě brojí proti zásahu do svého práva seznámit se podklady pro vydání správního rozhodnutí dle § 36 odst. 3 správního řádu, neboť jeho právní zástupkyni byla doručena chybně formulovaná výzva k seznámení se s podklady rozhodnutí a zároveň nebylo nijak ze strany žalovaného reagováno na její druhou omluvu z nařízeného úkonu, čímž mu bylo také upřeno právo na účinné právní zastoupení dle čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

[9] K tomu právní zástupkyně stěžovatele tvrdí, že v jiných řízeních o udělení mezinárodní ochrany bývá vyzvána k seznámení se s poklady pro vydání rozhodnutí, tentokrát však byla vyzvána k seznámení k podané žádosti a nemohla tak seznat, že se má seznámit s podklady rozhodnutí. Skutečnost, že stěžovateli byla doručena řádná výzva k seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí, je irelevantní, neboť nemohla předpokládat, že jejímu klientovi byla zaslána odlišná výzva, než jí samotné. Stěžovatel tak nebyl vyrozuměn o shromáždění podkladů pro vydání rozhodnutí, což je v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (rozsudek NSS ze dne 14. 11. 2003, č. j. 7 A 112/2002 - 36). Dále má za to, že obě její omluvy z úkonu seznámení se s podklady rozhodnutí byly řádně odůvodněny. Pokud měl žalovaný pochybnosti, zda jsou omluvy důvodné, měl ji vyzvat k doložení důvodů, protože důkazní břemeno stran těchto okolností nese žalovaný. Navíc je jí z její praxe známo, že správní orgány běžně akceptují omluvy z důvodu kolize jednání nebo nemožnosti zajistit substituci, aniž by tyto skutečnosti musely být dokládány.

[10] Veškeré důvody, na základě kterých stěžovatel žádal o udělení mezinárodní ochrany a které uvedl v žalobě, opakuje i v kasační stížnosti, přičemž konkrétně jsou uvedeny v předchozí části tohoto usnesení, na kterou pro stručnost zdejší soud odkazuje. Stěžovatel s jejich posouzením, tak jak je provedl žalovaný a krajský soud, nesouhlasí a má za to, že mu měla být udělena některá z forem mezinárodní ochrany. Jedinou konkrétní polemikou s názorem krajského soudu je to, že s ním orgány země původu jednaly diskriminačně, tedy tak, že oproti občanům Palestiny dlouhodobě a trvale žijícím na tamním území mu nebyla poskytnuta žádná pomoc ani ochrana, kdežto krajský soud uzavřel, že stěžovatel netvrdil, že by k jeho nepříznivé ekonomické situaci přistoupil nějaký další důvod, pro který by mohl být pronásledován ve smyslu § 12 zákona o azylu a nadto, že o pomoc orgány státu země původu nepožádal. Stěžovatel závěrem uvádí, že nemá jinou zákonnou možnost získat pobytové oprávnění na území České republiky, než

udělením mezinárodní ochrany. Ze všech výše uvedených důvodů navrhuje zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení věci k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

[11] Žalovaný odkazuje na odůvodnění svého rozhodnutí, podrobné vyjádření k podané žalobě a na rozsudek krajského soudu, se kterým se ztotožňuje. Dle jeho přesvědčení bylo ve věci žádosti o mezinárodní ochranu stěžovatele postupováno v souladu se zákonem, přičemž se stejně jako krajský soud podrobně zabýval všemi uváděnými důvody, na základě kterých stěžovatel svoji zemi opustil a požádal o mezinárodní ochranu. Veškeré námitky v nyní podané kasační stížnosti nemají opodstatnění a dostatečně se s nimi vypořádal krajský soud ve svém rozsudku, a proto navrhuje její zamítnutí.

IV. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[12] Vzhledem k tomu, že projednávaná věc je věcí mezinárodní ochrany, v souladu s § 104a s. ř. s. se zdejší soud zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, odmítl by ji jako nepřijatelnou. Nejvyšší správní soud v této souvislosti předně poznamenává, že usnesení, jímž kasační stížnost pro nepřijatelnost odmítá, nemusí být dle § 104a odst. 3 s. ř. s. odůvodněno, přesto však uvádí následující.

[13] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. O přijatelnou kasační stížnost se dle výše citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[14] Nejvyšší správní soud neshledal, že by v nyní projednávané věci byl dán některý z důvodů pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání, neboť kasační stížnost svým významem podstatně vlastní zájmy stěžovatele nepřesahuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které by dosud nebyly řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně, přičemž nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikaturnímu odklonu. Nejvyšší správní soud neshledal ani zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené a jasné soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva.

[15] Předně se kasační soud zaměřil na stěžovatelem tvrzenou nepřezkoumatelnost závěrů žalovaného i krajského soudu, které vedly k neudělení žádné z forem mezinárodní ochrany dle zákona o azylu. Stěžovatel je názoru, že nebyl zohledněn jeho azylový příběh a že ani nebyl řádně seznámen s podklady správního rozhodnutí, neměl možnost se k nim vyjádřit a doplnit je. Správní rozhodnutí proto trpí nepřezkoumatelností, stejně jako rozsudek krajského soudu. Kasační soud je však odlišného názoru a námitku

nepřezkoumatelnosti shledává jako nedůvodnou. Rozsudek krajského soudu je zcela přezkoumatelný a nadstandardním způsobem se vypořádává se všemi žalobními námitkami včetně důvodů, pro které stěžovateli nebyla udělena mezinárodní ochrana.

[16] Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem krajského soudu, že život na okraji společnosti, který stěžovatel tvrdí, že by v případě jeho návratu do Palestiny nastal, je sám o sobě nedostatečným důvodem poskytnutí mezinárodní ochrany, což vyplývá z judikatury zdejšího soudu (rozsudek NSS ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 - 43). K této nepříznivé ekonomické situaci stěžovatele by musela přistoupit ze strany státních či nestátních původců pronásledování další skutečnost, pro kterou by mohla být mezinárodní ochrana poskytnuta. Diskriminace ze strany státních orgánů a občanů Palestinského státu, které měl být stěžovatel v době svého pobytu v Palestině podroben, je pouze tvrzená tak, že v zemi původu není vnímán jako Palestinec. Nijak však nedoložil, v čem konkrétně měla diskriminace jeho osoby spočívat, co negativního mu způsobila, například omezení přístupu k veřejným službám, vzdělání nebo zdravotnictví. Ostatně sám vypověděl, že v nemocnici v Palestině byl řádně ošetřen. O pomoc s řešením své situace, tedy diskriminace, se na státní orgány země jeho původu ani neobrátil, a proto nelze mít za to, že by mu taková ochrana nebyla v zemi jeho původu poskytnuta (usnesení NSS ze dne 8. 6. 2017, č. j. 9 Azs 66/2017 - 28).

[17] Azylově relevantní není ani podání žádosti o mezinárodní ochranu v České republice, neboť žalovaný zachovává dle § 19 odst. 1 a 2 zákona o azylu mlčenlivost, s čímž byl stěžovatel před konáním pohovoru seznámen. Rodinné vazby na území ČR samy o sobě také nejsou v případě stěžovatele důvodem udělení ani humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, neboť Česká republika není jedinou zemí, kde by mohl realizovat svůj rodinný život (viz usnesení NSS ze dne 16. 11. 2016, č. j. 5 Azs 167/2016 - 25). Naopak jeho rodina jej může navštěvovat v zemi původu, dlužno podotknout že je fyzicky zdravým dospělým mužem schopným zajistit si své živobytí v zemi původu prací. Nelze přehlédnout skutečnost, že o právo trvalého pobytu na území České republiky přišel v důsledku vlastní trestné činnosti spočívající ve spáchání trestného činu dle § 145 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, ve znění pozdějších předpisů, za nějž mu byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody 42 měsíců ve věznici s ostrahou, což nesvědčí o tom, že by pro něj samotného bylo vedení společného života se svými rodiči a sourozenci natolik významnou okolností, jak tvrdí v žalobě i v kasační stížnosti. Nadto se lze jedině ztotožnit s názorem krajského soudu, že výkon tohoto práva nelze uskutečňovat prostřednictvím zákona o azylu (viz rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003 - 47), na čemž nic nemění to, že stěžovatel jinou zákonnou možnost legálního pobytu na území České republiky nemá.

[18] Další námitkou stěžovatele bylo porušení jeho práva na seznámení se s podklady správního rozhodnutí dle § 36 odst. 3 správního řádu a jeho práva na účinnou právní pomoc dle čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Krajský soud totožnou námitku již vypořádal ve svém rozsudku zcela souladně s judikaturou zdejšího soudu, dle níž správní orgán nemusel k nedoložené omluvě z nařízeného úkonu přihlížet a úkon provést (rozsudek NSS ze dne 24. 7. 2014, č. j. 4 As 128/2014 - 26). Není pravdou, že důkazní břemeno stran prokázání skutečností, pro něž je omluva podána, nesl žalovaný. Krajský soud ve svém rozsudku jasně uvádí, že správní orgány nejsou při posuzování důvodnosti omluvy povinny vyzývat k doplnění důvodů, pro které se omlouvá, neboť je především

v zájmu účastníka řízení, resp. jeho zástupce, aby se o osud podané žádosti zajímal, přičemž tento závěr vyplývá z judikatury zdejšího soudu (rozsudek NSS ze dne 23. 10. 2013, č. j. 9 As 6/2013 - 26). Na tomto závěru nic nemění, pokud správní orgán i neodůvodněné omluvě vyhoví, jak naznačuje stěžovatelka ze své praxe, rizikem nedoložení důvodu omluvy je však bez dalšího její odmítnutí.

[19] Navíc právní zástupkyně stěžovatele pravidelně zastupuje klienty ve věcech mezinárodní ochrany, proto úsporně formulovaná výzva k seznámení k podané žádosti ve výrazném časovém odstupu více než dvou měsíců od konaného pohovoru se stěžovatelem ve věci jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany, k účasti na němž byla právní zástupkyně jako zmocněnkyně stěžovatele pozvána, nemohlo vyvolat dojem, že bude seznamována se žádostí samotnou s ohledem na to, že tento typ řízení se obvykle vede pouze v řádu měsíců. Námitky porušení práva na seznámení se s podklady správního rozhodnutí dle § 36 odst. 3 správního řádu, jakož i porušení čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod na účinnou právní ochranu, jsou nedůvodné.

[20] Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost podle §104a s. ř. s.

V. Náklady řízení

[21] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. srpna 2018

JUDr. Radan Malík
předseda senátu